

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota,

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulev. Rezele Ferdinand 4/22.
(József főherceg-ut.)

Sírgöncsim: Közlöny. Arad,

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS:

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre — — 1080 Lel
Fél évre — — — 540 Lel
Negyed évre — — 270 Lel
Havonta — — — 90 Lel
Hirdetések díjszabás szerint

EGYES SZÁM ÁRA — 5 Lel

VASÁRNAP — — — 6 Lel

Bucurestiben 50 banival több.

Megismétlődött a laínzi gyilkosság Budapesten.

Várjuk a vezényszót.

Ismét választásra készülődik Arad. A pártok és érdekesoportok kebelében máris feltűnő izgalom tapasztalható, pedig legalább két hónap választja el még Aradot a községi választásoktól. Nagyon jól tudják az érdekeltek azt, hogy ezen a választáson, legalább részben, a város sorsáról van szó, vagyis arról, hogy kiknek a kezébe lesz letéve Aradváros adminisztratív vezetése. De tudják azt is, hogy a választások sorsa kizárólag Arad többségben levő magyarságának magatartásától függ. Ennek a ténynek a tudatában indultak meg már az akciók, hogy a magyarság egységét megbontsák és egyes társadalmi osztályokat bizonyos pártok, vagy érdekesoportok szolgálatába állítsák.

Aradváros magyarsága, a már lezajlott választások eredményeiből levonhatia a következtetéseket. Csak az a lista került ki győzelemmel a választásokból, amelyet a magyarság támogatott. Vissza kell utasítanunk minden olyan törekvést, ami az egység megbontását célozza. Az aradi magyaroknak zárt sorokban, egységesen kell az urnák elé járulni és arra a listára szavazni, amelyet a Magyar Párt központja előre megjelölt.

Még nem ismerjük a központ véleményét erről a kérdésről, de bizonyos, hogy a párt vezetősége is okult a régebbi tapasztalatokon és olyan határozatot hoz, amely alapja lesz a aradi magyarság érvényesülésének és a magyar erő kibontakozásának. A központ határozatához kell alkalmazkodnia Arad magyarságának és ha akadna valaki közülünk, aki megbontaná az egységet, az ellenünk van, az ellensége a saját fájának.

Kisebbségi sorsunk alatt sok fájdalmas tapasztalat és csalódás kellett, hogy megedzze bennünk a testvéri érzést és az összetartó kapcsolatot. Ismerjük a választások előtt elhangzó nagyhangú ígéreteket, amelyek semmivé váltak abban a pillanatban, ahogy a mindent ígérő pártok kihasználták erőnket. Láttuk azt, hogy magunkra vagyunk hagyva és senki más ígéréseiben, támogatásában nem szabad bízunk. Bizalmunk minden odaadásával és minden erejével csak egyfelé irányulhat és ez, a romániai magyarság egységét magába foglaló Magyar Párt.

Ez a Magyar Párt fogja kimondani azt a vezényszót, amelyhez a magyarságnak, mint harcba induló hadseregnek alkalmazkodnia kell. Mi magyarok, harcba induló katonák vagyunk a választásokon és a bennünk rejlő töretlen erő feltétlenül diadalra kell, hogy juttassa szándékunkat. Harcolunk sorsunk megjavításáért, kulturánk elnyomatása ellen és annak az erőnek tudatában, amelyet a magyarság képvisel Aradon s egy pillanattal sem szabad arra gondolnunk, hogy harcunkat nem koronázza győzelem. Fegyelmetlenül, parancsszóra várva, mint a katonák a háborúba, úgy indulunk zárt sorokban az urnák elé, ha elhangzik a Magyar Párt központjának vezényszava.

Zalesky közvetített

a román-magyar közeledés ügyében.

Zalesky bucaresti-i tárgyalásainak érdekes részletei.

A román álláspont.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Vasárnap délelőtt bucaresti-i diplomáciai körökben az a hír terjedt el, hogy Zalesky lengyel külügyminiszter megpendítette a kormány előtt, hogy egyezzen ki Magyarországgal. Ezzel kapcsolatban a leghitelesebb forrásból nyert információink a következők:

Zalesky hivatalos formában közölte a román kormánnyal, hogy Lengyelország, mint állam, maga a lengyel kormány és általában a lengyel közvélemény a legmelegebben és legkomolyabban óhajtja, hogy Románia és Magyarország között jöjjön létre egy olyan értelmű közeledés, amely lehetővé tenné egyrészt a kisantant, másrészt Magyarország és Lengyelország között a legösszintébb kollaborációt.

— A dolgoknak odáig kell fejlődniük — mondotta a lengyel külügyminiszter — hogy Magyarország ne kerékkötője, hanem fontos háttérje legyen a kisantantnak és a vele barátságos viszonyban élő államoknak.

Arra a kérdésre, hogy Zalesky megvan-e bizva ennek a kérdésnek a szorgalmazásával, a lengyel külügyminiszter a következő szó szerinti kifejezést használta:

— Fel lettem kérve erre és meg vagyok győződve, hogy illetékes helyen nem fognak dezavualni.

Román részről a következő szó szerinti választ kapta Zalesky:

— Eltekintve attól, hogy Romániában nincsen olyan politikai párt, amely ne szeretné Magyarországgal a megegyezést és ne érezné át ennek a megegyezésnek a szükségességét, még külön is hangsúlyoznunk kell, hogy a jelenlegi kormány, de különösen annak feje, amikor még ellenzéken volt is, azt az álláspontot foglalta el, hogy nagy horderejű volna a Magyar-

országgal való megegyezés és Romániának meg kell hozni minden áldozatot, hogy a megegyezés minél előbb létrejöjjön.

Sajnálattal kell azonban tapasztalnunk, hogy Magyarország az optánskérdésben most is azt az álláspontot foglalja el, mint azelőtt: nem akarja egybevonni az optánskérdést a keleti reparációval, már pedig itt más kivezető út nincsen.

Zalesky erre közbevetette:

— Amint engem informáltak, Magyarország sokat engedett ebben a kérdésben, jóllehet az ügy nem a magyar állam ügye, hanem az optánsoké, akiket pedig kártalanítani kell.

A lengyel külügyminiszter erre a közbevetésre a következő választ kapta:

— Magyarországnak elég jól kell informálva lennie a romániai politikai viszonyokról, tudnia kell, hogy éppen a jelenlegi kormány ezekre a belső viszonyokra való tekintettel nem lépheti túl az engedékenységek határait. A román kormány részéről tehát arra kérjük Excellenciát, vesse latba minden befolyását, hogy Magyarország találjon más megoldást ebben a mindkét félre kellemetlen függő kérdésben. Magyarország fogadja el a román kormány ajánlatát abban a reményben, hogy a két állam között létrejövendő egyezés nemcsak erkölcsileg, hanem anyagiilag is gazdagon kártalaníthatja. Értse meg Budapest végre:

Bucuresti nem, hogy nem akar, de nem tud más álláspontot helyezni a mai politikai viszonyok miatt.

Amidőn egy harmadik személy észrevette, hogy Zalesky vállait vonogatja, mint aki nincsen megelégedve a válasszal s amidőn hangsúlyozta előtte, hogy ne tekintse ezt annak, mintha vállalkozása fiaskót vallott volna. Zalesky egykedvűen csak ennyit mondott francia nyelven:

— Ez nem fiaskó, mivel nem megbízatást kaptam, csupán fel lettem kérve.

Az utolsó három szót Zalesky erősen nyomatékosan mondotta.

Kolozsvár városa negyedmilió lej segélyt adott a kisebbségi iskoláknak.

Hogyan osztották fel a segélyt?

Clujról jelentik: A kolozsvári városi tanács a kisebbségi egyházak részére negyedmiliós segélyt szavazott meg iskolájuk fenntartására. A minisztérium jóváhagyta a városi tanács határozatát és a segélyösszegeket ma délelőtt folyósították az egyházaknak.

A római katolikus egyház, amely két

gimnáziumot, egy felsőkereskedelmi iskolát, öt elemi és két óvodát tart fenn, 120.462 lejt, a református egyház két gimnázium, öt elemi és két óvoda után 108.154, az unitárius egyház egy gimnázium és egy elemi után 40.154, a lutheránus egyház egy elemi után 8930 lejt és a zsidó hitközség két elemi és egy óvoda után 22.307 lejt kapott.

A liberális párt a polgári blokkot támogatja az aradi községi választáson.

A liberális párt nem állít listát. — Arad magyarsága a pártközponttól teszi függővé állásfoglalását.

(Arad, október 30.) Nagy érdeklődést keltett az Aradi Közlöny mai híradása, amelyben megírtuk, hogy Aradon polgári blokk alakult Z a b b István iparos vezetésével. Ez a blokk R o b u János dr. volt polgármester nevével indul a közeljövőben megtartandó községi választásokon. Jól informált körökből nyert értesülésünk szerint Robu János dr. elvállalta a listavezetést és ezzel kapcsolatosan az aradi liberális párt úgy határozott, hogy

nem állít fel listát a választásokon, hanem

teljes erejével a polgári blokkot támogatja.

A Magyar Párt álláspontja még nem ismeretes, miután a cluji pártvezetőség hivatalosan még nem határozott, milyen módon vesz részt a választásokon. Egy bizonyos: Arad magyarsága úgy fog szavazni, amint azt a párt vezetői előírják és egységes, megbonthatatlan sorokban viszi diadatra a Magyar Párt listáját. Amint a pártvezetőség szétküldi a választásokra vonatkozó utasításait, az aradi Magyar Párt is megkezdheti az intenzív választási propagandát.

HÁBORURA

készülnek a Kellog-paktumos államok.

(Az Aradi Közlöny londoni levelezőjétől.) Anglia legtekintélyesebb gazdasági folyóirata, az „Economist” e heti számához külön mellékletet csatolt, amelyben tudományos alaposággal mutat rá arra, hogy

a Népszövetség működése ellenére a fegyverkezés nem, hogy csökkent volna, hanem ellenkezőleg, emelkedett.

Amíg a háboru előtt, 1913-ban az összes európai államok 486 millió fontot fordítottak katonai célokra, addig ma már ez a szám 524 millió fontra emelkedett. A múlt évszázad közepén, 1858-ban Európa katonai kiadásai csupán 95 millió fontot tettek ki, tehát alig egyötödét a világháboru előtti esztendő fegyverkezési költségeinek. A világ vezető nagyhatalmai az utolsó költségvetési esztendőben a következő összegeket fordították katonai célokra:

Nagybritannia 98 millió font. (1913-ban 64 millió font.)

Franciaország 2200 millió frank (1913-ban 1525 millió.)

Olaszország 1200 millió lira (1913-ban 630 millió.)

Oroszország 915 millió rubel (1913-ban 275 millió.)

Japán 450 millió yen (1913-ban 120 millió.)

Északamerikai Egyesült Államok 658 millió dollár (1913-ban 300 millió.)

Igen körülmények között nem csoda, hogy Nagybritannia egész költségvetésének 55 százalékát fordítja katonai célokra, míg Franciaország összes bevételeinek 70 százalékát áldozza fegyverkezésre. Ezzel szemben azok az államok, amelyek tartós békének örvehetnek, mint például Svájc és Svédország, csupán 33, illetve 20 százalékot fordítanak katonai célokra.

Igen érdekes az Ausztria-Magyarországból alakult illetőleg kiegészült utódállamok katonai kiadásainak emelkedése. Az utolsó békeesztendőben az osztrák-magyar monarchia 600 millió aranyfrankot fordított katonai célokra, ezzel szemben a jelenlegi dunai államok katonai költségvetése (Bulgária leszámításával) 1927-ben 900 millió aranyfrankot tett ki.

Még érdekesebb az a szembeállítás, amely a három legyőzött dunai állam katonai költségvetését összehasonlítja a kisantant államainak fegyverkezési kiadásával. Az 1926—27. költségvetési esztendőben Bulgária 55, Ausztria 66 és Magyarország 101 millió aranyfrankot fordított katonai célokra. Ezzel szemben ugyanebben az esztendőben Csehszlovákia katonai kiadásai 281, Jugoszláviáé 243 és Romániáé 214 millió aranyfrankot tettek ki. Így tehát a legyőzött három dunai állam 222 millió aranyfrank katonai költségvetésével szemben a kisantant három államának katonai kiadásai 738 millió aranyfrankra rугtak.

Egyetlen egy kisantant állam tehát nagyobb összeget fordít fegyverkezésre, mint a három legyőzött dunai ország együttvéve.

azonban az „Economist” utal arra, hogy a békeszerződések értelmében a három legyőzött állam költségvetésük rendkívüli módon meg-

Egy londoni lap kimutatása a fegyverkezésről. — Egyetlen utódállam több pénzt költ fegyverkezésre, mint a legyőzött dunai államok együttvéve.

terhelik a katonai nyugdíjak, amelyek fenti összegekbe már be vannak számítva és így Ausztria, Magyarország és Bulgária tulajdonképpen még a fenti összegeknél is lényegesen kevesebbet fordítanak a tulajdonképeni fegyverkezésre.

November 10-én lesz egy éve, hogy a mostani kormány uralomra jutott.

Nagy ünnepek lesznek az évfordulón Bucarestben.

Bucarestből jelentik: November 10-én lesz a kormány hatalomra jutásának első évfordulója. Ez alkalomból Bucarestben nagy ünnepeket rendeznek a római arénában. Az Ilfovi és Vlasca megyei tagozatok demonstratív felvonulást ren-

deznek, amelyen körülbelül 40 ezer ember fog résztvenni. A felvonuló tömeghez Ioanescu belügyi alminiszter, a tagozatok elnöke, fog beszédet intézni. Ezután a résztvevők felvonulnak a Calea Victoriei levő nemzeti-parasztpárti klub elé.

Holnap akasztják fel Pozsonyban az aradi Kornis-cég rablóját.

Bognár nem kapott kegyelmet. — Pozsonyban 1848 óta ez az első polgári kivégzés.

Pozsonyból jelentik: Pozsonyban holnap reggel akasztás lesz. Bognár-Hafner Lajos, a nagybicssei rablógyilkos banda vezérének, akit egy esztendővel ezelőtt ítéltek halálra, holnap reggel kivégzik. Massaryk elutasította a rablógyilkos kegyelmi kérvényét, amit az elítélt egykedvűen vett tudomásul. A kihirdetés után bevitték a siralomházba, ahol az utolsó éjszakáját tölti. Levették róla bilincseit és egy evangélikus lelkész ment be hozzá lelki vigaszt nyújtani.

Bognár mint ismeretes Aradmegyében is járt, sőt Aradon is működött. Ő volt egyike a Kornis-rablás tettesének.

Érdekes megjegyezni, hogy Pozsonyban 1848. óta nem volt polgári kivégzés. Annak idején Mihály és Toronyi kurtanemesek meggyilkolták az ungvári küldöttet, egy ládába zárták és a Dunába dobták. A holttestet a nyomozás annak idején nem tudta előteremteni. A két gyilkost lefejezték.

Visszaéléseknek jöttek nyomára a Pöhm János és Fia vaskereskedésben.

Őrizetbe vették a vaskereskedés egyik főtisztviselőjét. — Valószínűleg megegyezés jön létre a cég és az őrizetbevett között.

(Arad, október 30.) Az aradi rendőrség a mai napon érdekes bűnügyben indított nyomozást, amelynek következtében már őrizetbevétel is történt. Az ügy részletei a következők:

A felszámolás alatt levő Pöhm János és fia vaskereskedő cég be tagja: Pöhm Tivadar az elmúlt napokban a likvidálás alkalmával érdekes felfedezést tett raktárában. Egyik alkalmazottjának közlése nyomán arra a megállapításra jutott, hogy egy főbb alkalmazottja több szabálytalanságot követett el. Így egy aradi vállalkozóval a cég kárára olyan üzleteket bonyolított le, hogy az illető a cég raktárából nagy összegű árut vitt el, amelyet nem vezettek be az üzleti könyvekbe és a vállalkozó — hír szerint — vala számolta el az áru árát.

Pöhm Tivadar megbízta a cég jogi képviselőjét: dr. Salamona Ignác aradi ügyvé-

det, hogy tegye meg az ügyben a feljelentést az aradi rendőrségen. A rendőrség ma délelőtt kezdett foglalkozni az ügyvel és a délután folyamán már előállítást is eszközölt. De-tek-tív vitte fel a vaskereskedés szóbanforgó alkalmazottját a rendőrségre, ahol Marinescu komiszár kezdte meg a kihallgatását. Az alkalmazott általában beismerő vallomást tett, a feljelentésből csak az abban megjelölt kárösszeg helyességét nem vállalta, mert, a míg a cég milliók kárról beszél, addig a vaskereskedés alkalmazottja mindössze 80.000—100.000 lej kárt ismert be.

A kihallgatások egészen az éjfél óráig folytak, amikor is Marinescu komiszár elrendelte őrizetbevételét. Értesülésünk szerint az egész feljelentésnek különben megegyezés lesz a vége, amennyiben a cég hajlandó a feljelentést visszavonni, ha megfelelő módon kártalanítja. Tekintettel arra, hogy az őrizetbevett örömet kelt a kártalanításra a megegyezés még holnap délelőtt létrejöhet és így a cég alkalmazottját valószínűleg szabadlábra helyezik.

A nők vakok

Sok nő nem veszi észre a festékek, krémek és puderek káros hatásait. Azt hiszi, hogy ezek által el lehet leplezni a bőr hibáit. Már pedig a bőr csakis eredeti természetességében szép. A bőr egyenetlenségének, valamint a pattanásoknak, foltoknak, az arc ingerlékenységének és egyéb hibáinak leküzdésére használjon egy kis Cadum kenőcsöt. E rendkívül egyszerű módon a bőr visszatér egészséges állapotába és ezáltal természetes szépségéhez. Ne próbálja álca mögé rejtetni az arc fogyatékságait. Kiszöbölje ki hibáit a Cadum kenőccsel. Ez rögtön megszünteti a viszketésgéget s igazán megnyugtató és gyógyító hatást gyakorol mindenütt, ahol bőr-ingerlékenységről, vagy bőrgyulladásról van szó. Jó kihatása van: ekcéma, pattanások, bőrfoltok, vágások és ruvarcsipések esetében.

A lainzi gyilkossághoz hasonló bűntényt fedeztek fel a budai hegyekben.

Meztelev női holttest az országút mentén. — Égetéssel ölték meg az áldozatot, akinek a holtteste négy napja fekszik az út mellett.

Budapestről jelentik: Ma délután a budai hegyekben a lainzi gyilkossághoz hasonló gyilkosság történt, illetve a lainzihoz hasonló gyilkosságot fedeztek fel.

Két sétáló fiatalember az országút mentén egy meztelen női holttestre bukkant.

A rendőrség megállapította, hogy a hullán légési sebek vannak és csupán cipői és harisnyája érintetlenek. Az orvosok megvizsgálták a borzalmas leletet és megállapították, hogy az illetőt égetéssel ölték meg.

Az áldozat 20-30 év körüli nő. Ápott teste van és körülbelül négy napja annak, hogy meggyilkolták. A közelben gyufa, petróleumos tüveg és égett ruhadarabok voltak. Valószínű-

leg a nő menekülés közben az égő ruhát letépní igyekezett magáról. Személyazonosságát eddig még nem sikerült megállapítani, valamint azt sem tisztázták, hogy gyilkosság, öngyilkosság, vagy szerencsétlenség történt-e.

A késő éjszakai órákig pótlólag még a következőket jelentik a rejtélyes esetről:

A rendőrség elhatározta, hogy a lapok után a közönségtől fog adatokat kérni az ismeretlen nő személyazonosságának megállapítása céljából. A rendőrség egyelőre teljes sötétségben tapogatózik és remélik, hogy a holnap megejtendő boncolás fog közelebbi adatokkal szolgálni arra nézve, mi történt a budai hegyekben.

FÉRJGYILKOSSÁG

készült Székesuton, de komédia lett belőle.

(Arad, október 30.) Székesut, ez a csön des kis bánáti község nagyon ritkán produkál olyan eseményt, amely alkalmas volna arra, hogy az újságolvasó közönség érdeklődését fölkeltsse. Itt annak rendje és módja szerint folyik minden. Csupán a már megszokott vasárnapi verekedések zavarják meg néha a község harmónikus csöndjét. De azért a csön d mögött, a szeliden füstölgő kémények alatt, a békességet sugárzó házfalakon túl, forr a kegyetlen élet és megcsinálja a maga komédiáit és tragédiáit. Székesut egyik fehérre meszelt házának zöld zsugáteres ablakai mögött is hónapok óta készült a tragédia, amely most egy furcsa komédiában robbant ki.

A férfi öregedő, otthonülő, akinek legnagyobb kedvtelése a pipázás. Az asszony fiatal, élnivágyó, szeret táncolni, élni és kacagni. A harmadik, a falu legderékabb legénye. A fiatal asszony és a legény elhatározzák, hogy az öreg férjet a másvilágra küldik. Ölni nem akarnak, félnek a börtöntől, meg egy kicsit az isten büntetésétől is. De az öreg férj utban van. Ha meghal az asszonyra marad minden vagyon és akkor ketten éhetnek boldogan, kiélvezhetik fiatalágukat. A találkozások félelmeivel teljes perceiben, ott a kerítés tövében, erről tanácskozik az asszony, meg a legény.

— Egy fejszecsapás elég volna neki — mondja a legény. — De az a baj, hogy eccer csak megtudják, hogy ki csinálta.

— Majd találom más módját — szól az asszony. — Hamar eljut az öreg a pokolba, a hóvá való.

Akkor már az asszony hallott valamit Putin Tódorné zsigmondházi javasasszonyról, aki elüzi, meg elő is idézi az ördögöt, ha kell. Felkeresték hát Putin Tódornét és elmondották szándékukat.

— Az ember felesleges, a másvilágra kell küldeni.

— Igen ám, — mondja a javasasszony — de ez nagyon reszkirt dolog. De azért maguknak megcsinálom, mert látom, hogy szeretik egymást. Husz ezer lejbe kerül.

Putin Tódorné felvette az előleget és mert azt mondta, hogy csak a helyszínen lehet az öreget a másvilágra küldeni, elment Székesut-ra és ott beköltözött egy kis házikóba. Ott a fiatalok ellátták mindennel. Adtak neki pénzt, élelmet és a kuruzsláshoz szükséges dolgokat. Egyszer békacombot, egyszer libacombot kért a javasasszony. Néha a férfi három hajszálára volt szüksége, néha pedig néhány ki'ó gyapjura. Zsirra, olajra, varjufejre és szarkalábra. A lapott dolgokból kotyvalékok csinált s azt belekeverték a férfi ételébe.

Várták-várták türelemmel a hálál anygát, de az nem akart jönni. Sőt annyira távol tartotta magát az elítelt férjtől, hogy az napról-napra fokozatosan nyerte vissza egészségét, ruganyosságát és mintha fiatalodott volna. A férfi, aki az utóbbi időkben jobban ügyelt feleségére, megültötte, hogy a legénnyel talál-

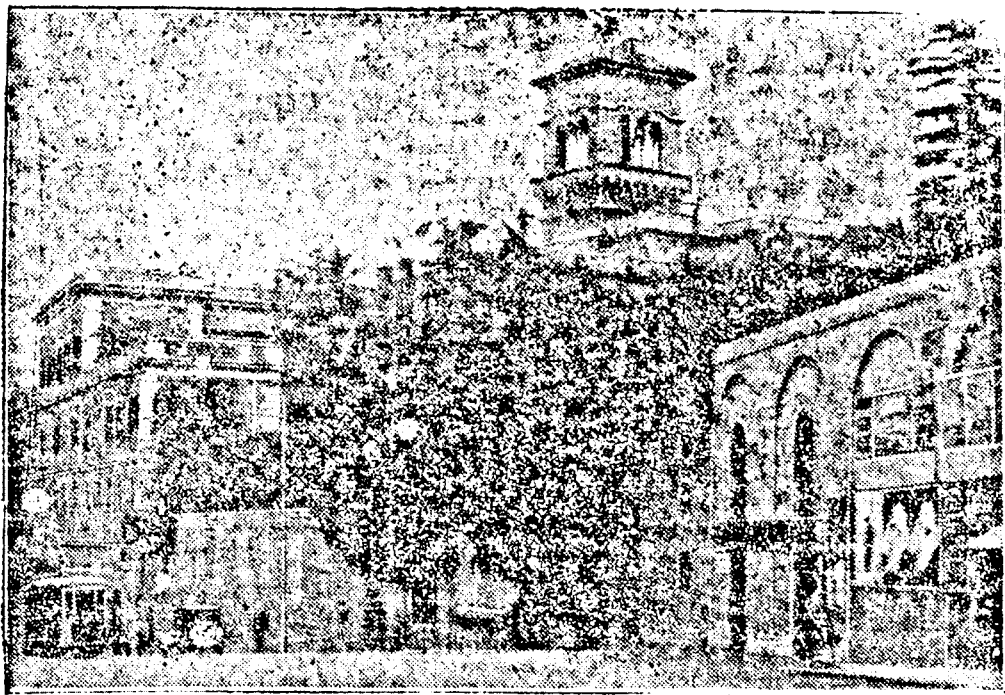
A zsigmondházi javasasszony tragikomikus vendégszerelése Székesuton. — Amikor a halálraítelt férj egészségesebb lesz a bájitaltól.

kozzon. A fiatalok panasza mentek a javasasszonyhoz, aki újabb pénzüsszeget és még több élelmet zsarolt ki tőlük.

A férfi pedig napról-napra egészségesebb, frissebb lett. A történet fináléja tegnap játszódott le. A fiatalok úgy érezték, hogy Putin Tódorné becsapta őket. Elmentek hozzá, nem vittek magukkal sem pénzt, sem élelmet, hanem egy jó vastag somfabotot, amellyel úgy elverték a kuruzslóasszonyt, hogy sikoltozására ősz szeszaladt a falu. Előjöttek a csendőrök is, a kik kivették az asszonyt a bosszuálló fiatalok kezéből. Putinné azután elbeszélte mindent a csendőröknek. Ami ezután következik, az már a törvény hatáskörébe tartozik.

AHOL BÜLOW HERCEG MEGHALT.

Képünk a Villa Maltát ábrázolja Rómában, ahol Bülow herceg, volt német kancellár utolsó éveit élte. A Villa Maltá, ahol Bülow herceg a napokban elhunyt, a szellemi és művészi élet egyik gócpontja volt az örök városban.

Százhusz aradi és aradmegyei vasuti tisztviselőt nyugdíjaztak.

Futárral küldték le ma Aradra a nyugdíjazást elrendelő dekrétumokat. Kik mennek nyugdíjba Aradon?

(Arad, október 30.) Ma a késő esti órákban egy futár érkezett a vasuti vezérigazgatóságtól Aradra.

A vezérigazgatóság megbízottja 120 királyi dekrétumot hozott magával, amelyek aradi és aradmegyei vasutások nyugdíjazását rendelik el.

A minisztertanács legutóbb — mint az Aradi Közlöny megírta — elhatározta, hogy azokat a tisztviselőket, akik 50 évnél idősebbek és harminc évi szolgálattal rendelkeznek, teljes fizetéssel január elsejével nyugdíjazza. Szigorú utasítás érkezett Aradra, hogy a nyugdíjazást közlő királyi dekrétumot legkésőbb holnap estig kézbesítsék ki az érdekelteknek,

Ongyilkos lett a sikkasztó breslauer csődtömeggondnok.

Prágából jelentik: Kohn Jakab breslauer csődtömeggondnok, aki 40.000 márká elsikkasztása után feleségével Csehszlovákiaába utazott és egy teplitz szanatoriumba vonult, magyagonlotta magát. Felesége néhány nappal ezelőtt ugyancsak a szanatoriumban nagy adalattalósszerrel megmérgezte magát és meghalt.

KOHN JAKAB

Botrányos jeleneteket rendeztek ma a Bodencredit tisztviselői.

Nézeteltérések a tisztviselők és az igazgatóság között.

Bécsből jelentik: A Bodencreditanstalt tisztviselői és alkalmazottai ma felkeresték az igazgatóságot, hogy helyzetükre vonatkozó felvilágosítást kérjenek. A tájékoztatás alkalmával nézeteltérések keletkeztek s botrányos jelenetek játszódtak le, ami miatt a rendőrség közbelépését kérték. Később az igazgatóság hajlandónak mutatkozott arra, hogy a tisztviselők jogos követeléseit teljesítsék.

mert máskülönben nem tudják őket január 1-i hatállyal nyugdíjazni. A nyugdíjazások után nyomban megkezdik a CFR.-nél az inkadrálási munkálatokat.

A nyugdíjazások Aradon nagy feltűnést keltek. Január elsejével nyugdíjba kerül eszerint dr. Chigi János, a forgalmi osztály főnöke, dr. Comanescu főnökhelyettes, Lázár Constantin inspektor, Curiatko Rudolf főfelügyelő, dr. Leskő Sándor helyettes osztályfőnök, Fábian főmérnök, Nádai Aurel osztályfőnök, Wagner Ambrus hivatalfőnök, Horváth János és még számos aradi tisztviselő, valamint körülbelül hatvan aradmegyei szolgálatot teljesítő vasuti hivatalnok.

Kiírták a pályázatot a megszüntetett közigyezői állásokra.

A megüresedett állások között van a borosjenői, nagylaki, lippai és körösbányai közigyezőség. — A timisoarai kamara dr. Beles Jenőt kandidálja az aradi közigyezőségre.

(Arad, október 30.) Ma megkezdtek a pályázatok kiírását azokra a közigyezői hivatalokra, amelyeket — mint annakidején az Aradi Közlöny részletesen megírta — az igazságügyminiszterium formai okokból megszüntetett. A Monitorul Oficial ma Aradra érkezett száma közli a nagyváradi és temesvári közigyezői kamaráknak a hirdetésnyét, amelyben az ilymódon megüresedett közigyezői állásokra tizenöt napos pályázatot

írnak ki. Eszerint

ma kiírták a pályázatot a borosjenői, nagylaki, lippai és körösbányai közigyezői állásokra.

Az aradi közigyezői állásra már régebben kiírták a nyilvános pályázatot és a timisoarai közigyezői kamara ezuttal

ismét dr. Beles Jenő közigyezőt kandidálta az aradi közigyezőségre. Jogászi körökben nagy érdeklődéssel várják a kiírt pályázat eredményét.

Hármas öngyilkosság egy budapesti szállodában.

A nyomor halálba kergetett egy családot.

Budapestről jelentik: A Baross-téren levő Központi-szállodának egyik szobájába tegnap este két férfi és egy nő költözött be. A bejelentő lapot Oláh Ernő, Oláh Ernőné és leányuk néven töltötték ki. Ma délelőtt a szálloda alkalmazottai előtt gyanusnak tűnt föl, hogy az ujonnan érkezett vendégek nem mutatkoznak. Bekopogtatták, de nem kaptak választ. Betörték az ajtót és mindhármasukat eszméletlen állapotban találták.

Értesítették a mentőket, akik beszállították őket a Rókus-kórházba. A rendőrség a szobában egy félig kiüritett üveget talált, amelyben valami fehér folyadék volt. Az orvosi vizsgálat egyelőre csak annyit tudott megállapítani, hogy mindhármuk azonos mé-

reg áldozatai. Eddig nem nyerték vissza eszméletüket.

A szálloda szobájában egy levelet találtak, amelyet mind a három öngyilkos aláírt. A levélben megírták, hogy a családfő, Oláh Ernő hetek óta állás nélkül van és a legnagyobb nyomor előtt állott a család. Kiderült, hogy az öngyilkosságra már régen készültek. Butoraik egy részét eladták és a többit elajándékozták. A három öngyilkos állapota életveszélyes.

Budapestről jelentik a hainali órákban: Ma késő éjjel Oláh Ernőné meghalt, a leány pedig haldoklik, úgy hogy valószínűleg nem éri meg a reggelt.

Irodalom és művészet

A pók.

Fulton Ourster és Lowel Brentano amerikai detektívtörténetének bemutatója az aradi színpadon.

Bűnügyi riport. Pompás újságcikk lehetne belőle erős kiemelésekkel, feltűnő címekkel, hogy a közönség mohón tapadjon a kiáltó szenzációra. Gyilkosság a színházban, előadás közben!

A híres varietében épen Chatrand, a neves illuzionista produkciója következik. A „táncoló bábu” és a „levegőben uszó gömb” számai különösen sikerültek, utána pedig híres nézőtéri száma következik. A közönségtől elkér egy-egy tárgyat, amiről a színpadon bekötött szemmel ülő telepátikus asszisztense mindent elmond. Taps és siker. Így odaérkezik egy fiatal nőhöz, tőle nyakláncát kéri el, amelyen egy aranypók függ. A szép nő odaadja az ékszer, a bűvész kérdezi már az asszisztensét, hogy mit tart a kezében a nő társaságában levő férfi azonban tiltakozik a nyaklánc körülírása ellen. Utánamegy Chatrandnak, föl az összekötő hidra, amikor egyszerre csak sötétség borul a színházra, három revolveres támadás hallatszik. Rémséget, sikoltozás támad s amire ismét kigyulnak a lámpák, a tiltakozó ur, a nő gyámjára halálos sebbel fekszik a földön.

Ki a gyilkos? Senki sem tudhatja. Aztán orvos és rendőrség. Izgalom és letartóztatások. A helyszínen megindul a nyomozás, a főgyanúsított Chatrand a nyomozás munkájában illuzionista könnyedséggel lassan megoldó, kiderítő figurájává fejlődik a szenzációs bűnügynek és a végén egy hipnotikus szeánsz izgalmas menete egy pillanatra sem hull vissza, sőt fölfelé törekedve a kibogozás pillartáiban, mint a lehetőségig emelt esemény ér véget. Egyesek egyensúlyozzák a szerzők magukat a bűnügyi ponyva és a ma annyira divatos új színpadi forma között: hogy a színpad kapcsolatot tart fenn a nézőtérrel és a színpadról elindított cselekmény ügyes beállításokkal ott tovább hullámzik, mint nézőtéri jelenet. Ezeknek a jeleneteknek már köz-

vetlenségük miatt is megvan a hájasuk, amelyet az aradi előadás igyekezett is tevékenyen kihasználni.

Joggal el lehet mondani, hogy a színház jelen újdonságánál egész kis világ él-mozgott a sikerért. A gyors felvázolást igénylő és gondos rendezői munkát kívánó darabot Gömör László főrendező átfogó ereje segítette először sikerre, de emellett természetesen Győző Alfréd nevének kell következnie, aki főlényes modorban oldotta meg Chatrand bűvész alakítását. Izsáky Margit az egyetlen nagyobb női szerepet realizálta. Homokay Pál rendőrfőnöke kidolgozott alak. Kivülük Szepessy Edith, Veér Paula, L. Kiss Mariska, Kassay Károly, Földes Mihály, Nyerges Ferenc, Joanovits Sándor, Kallós József, Simon László, Erdélyi Kálmán, Jeney Ottó, Vermes Ferenc, Simon József s a varieté műsorban még Fekete Cica, Indra Manyi, Hartmann Piri, Sugár Ica, Agai Margit, Bartha Ilus, Csutina Ferenc, egy gyönyörű hang: J. Mayer Gizi, valamint egy nagyszerű csöppség: Metzgerskaya Cunci sorakoznak fel a siker zászlaja alá.

A közönség teljesen átvette a darab tempóját, az amerikai liktetést, a fordulatos eseményeket s határozott tetszéssel fogadta az új formájú beállítást. Sok taps, kihívás — nagy és maradandó siker volt a jellemzője ennek a jól megírt bűnügyi riportnak. (Tarján.)

* A színház műsora. Csütörtök: A pók (szenzáció bűnügyi dráma-újdonság. A. bérlet.) Péntek: A pók (szenzációs bűnügyi dráma-újdonság. B. bérlet.) Szombat: Pista néni (Bus-Fekete László zenés vígjáték-újdonsága, itt először, C. bérlet.)

* M. Deutsch Mancel a Neues Wiener Schauspielhaus tagja. Bécsből jelentik: A bécsi lapokban érdekes híradás jelent meg egy ismert aradi uriaszony színpadi sikereiről. A szóbanforgó uriaszony M. Deutsch Mancel, Deutsch Andor aradi nagykereskedő leánya, akinek eredményekben gazdag színpadi szerepléséről már több ízben megemlékezett az Aradi Közlöny. Marion Mill, most Reinhardt egyik bécsi színházának, a Neues Wiener Schauspielhausnak tagja lett és november 9-én a szezonnyitó darabban játszik is. Ez alkalomból megírják a bécsi lapok, hogy Marion Mill már egy ízben fellépett Reinhardt-nál és akkor nagy sikere volt.

* Az aradi színházi iroda hírek. Páratlan siker jegyében zajlott le a Pók premierje, amely az első igaz nagy prózaújdonsága volt az aradi színháznak. A közönség mindvégig a legnagyobb idegességekben kapcsolódott be a darab menetébe,

Az Aspirin-tabletták egyedülállóak az egész világon

amely valóban és mindenképpen méltó az érdeklődésre. Egy rejtélyes gyilkosság körül bonyolódik a dráma cselekménye és a végén frappáns fordulatokkal jut a befejezéshez. Ezenkívül külön érdekes séget jelent, hogy egész varieté-műsor kapcsolódik be a darab keretébe, amelynek minden száma szórakoztató. Magának a darabnak főszerepeit Győző, azután Izsáky Margit, Szepessy Edit, Veér Paula, L. Kiss Mariska, Homokay, Nyerges, Kassay, Kallós, Földes, Joanovits, Jeney, Erdélyi, stb. játszik. Ma és holnap szerepel még műsorban. A bűnügyi drámát Gömör rendezte kitűnően. — A Pista néni szombati premierje a legösszetettebb szórakoztatást jelenti mindazok számára, akik a magyaros hangulatnak, a magyar zamatnak hívei. Pista néni a falusi egyszerűségből csavaros eszével feljutott töröl-metszett, pompás figura, amelyet pontosan Fekete Irén nagyszerű alakítógyámságára szabtak, végig lebilincseli a közönséget. Mellette Kassay, azután Csengery Ica, E. Károly Klári, L. Kiss Mariska, Simon László (új tag), Nyerges, Földes visznek vezetőszerepeket. — A jövő héten Strammer Salamon zsidótársulatának aradi vendégfelléptei igaz művészetet jelentenek. Minden este új a műsoruk a kiváló művészeknek. Egész Erdélyben a legnagyobb sikereket aratták. Arad közönsége máris a legnagyobb érdeklődéssel várja a művészek hétfőn megkezdődő vendégfellépteit, amelyek egyébként négy napra terjednek.

Halálra ítélték a gyilkos nagykátaí gazdát.

Aki 58 késszurással ölte meg sógornőjét.

Budapestről jelentik: A törvényszék Marton-tanácsa Maró Menyhért kiscgazda gyilkossági ügyében hozott ma ítéletet. 1928. nyarán Maró Nagykáta határában 58 késszurással megölte felesége nővérét. A gyilkosságot csak másnap fedezték fel. A csendőrség a pestvidéki törvényszékre szállította a bűnös kiscgazdát. Napokig folyt a tanúkihallgatás, amelynek folyamán 90-en tettek legnagyobbbészterhelő vallomást.

A vizsgálat során kiderült, hogy Maró azért ölte meg sógornőjét, mert az elidegenítette tőle feleségét. A kiscgazda többször fenyegetőzött, hogy kiírja a felesége egész családját. Az említett időben a falu melletti országut mentén sikerült Marónak megiesni gyűlölt ellenségét és azt borzalmas módon lemészárolta. Az ügyész halált kért a gyilkos fejére.

A törvényszék kötéltálati halálra ítélte Marót. Az ügyész az ítéletbe belenyuzdott az elítélt és védője felelőzetét.

A reformáció emlékünnepe.

Luther: a szeretet oktrobristája.

(Arad, október 30.) Csütörtökön, október 31-én ünneplik meg a protestánsok a reformáció megindulásának évfordulóját.

Míg az 1918. év oktrobristáinak nyomában csak könny és pusztulás jár, addig a világ legnagyobb reformátorának, dr. Luther Mártonnak 1517. október 31-én kilőtt gyújtónyila nem halált, hanem életet hozott a szivekbe, melyekbe beletakált. A nagy oktrobrista gyújtónyila világító üstökösként futott fel a horizontra s hogy még ma is világít, sőt napként melegít is, azt mi sem bizonyítja fényesebben, mint a Koppenhágában ez év nyarán lefolyt világkongresszus, melyen öt világrész lutheránus szívei dobbantak össze testvéri melegségben.

LUTHER KISZÖGÉZI 95 TÉTELET.
(Geiger festménye a nagy eseményről.)

testáns világ-ezen egyedül külön ünnepe okt. 31. visszhangot kelt felekezeti különbség nélkül minden ember lelkében, ki a lelkiismereti szabadságot szereti és a kulturális háladást méltányolni tudja. (P. L.)

Nyugdíjazzák a város összes főtisztviselőit.

Ha a 35 évi szolgálattal bíró tisztviselőket nyugdíjba küldik, megakad a város egész adminisztrációja. — Lulai Cornel dr. hazaérkezésekor rendeződik ez a kényes ügy.

(Arad, október 30.) Marsieu Iustin dr. a jelenleg Bucurestiben időző megyei prefektnak az aradi megyeházára érkezett távirata, amelyben bejelentette, hogy mindazok a tisztviselők, akik betöltötték 57-ik évüket és harminc évi szolgálattal rendelkeznek, valamint azok, akik 60 évesek és 35 évi szolgálatuk van, nyomban, teljes fizetéssel nyugdíjazandók, nagy feltűnést keltett az aradi városházán. Miután a megyénél már megtették a lépéseket a felsorolt két kategóriába tartozó tisztviselők nyugdíjazására, bizonyos, hogy ugyanez megindul a városházán is és ma már izgatottan tárgyalnak erről a városi tisztviselők.

Arról van ugyanis szó, hogyha ezt a rendelkezést a városnál végrehajtják,

komoly zavarok állanak elő Aradváros közigazgatásában, mert a régi kipróbált tisztviselők nagyrésze eltávozik.

Majdnem az összes szolgálati főnökök érdekeltek ennél a rendeletnél, melynek a keresztülvitele esetén a következő főtisztviselők menének nyugdíjba: Pocioianu János, a közigazgatási osztály főnöke, Berzován János, a pénzügyi osztály főnöke, Dirlea Vazul, a gazdasági szolgálat vezetője, Lucaciu Lajos városi anyakönyvvezető, Hoffmann Viktor közigazgatási hivatalfőnök, Sperneuc János hivatalfőnök, báró Exterde Kálmán városi főszámvevő-helyettes, Pittner József városi számvevő, Mioc János hivatalfőnök, ezekenkívül pedig számos kisebbrangú tisztviselő. Ha ezeket egyszerre nyugdíjazzák, az nem jelent mást, minthogy megáll az egész közigazgatási apparátus a városházán, mert a helyettesítésük nem lesz könnyű feladat.

A nyugdíjazások kérdését nyomban dr. Lulai Cornel elnöknek Bucurestiből való hazaérkezése után rendezni kell, mert a jövő évi költségvetés összeállításánál már tudni kell, mi lesz ezekkel az állásokkal. Lehetséges, sőt valószínű, hogy a város vezetősége módot

talál arra, hogy egyes, nélkülözhetetlen főtisztviselőket egyelőre továbbra is megtart állásukban, nehogy megakadjon a város közigazgatása.

Bonyodalom egy új magyar operett körül.

A Victoria grófné c. operett erősen hasonlít gróf Ceruttiné-Paulay Erzsébet életregényéhez és a művésznő családja nem engedő színterhozni a darabot. — A pesti olasz követség tiltakozott a bemutatás ellen.

Budapestről jelentik: A budapesti színházi világban nagy meglepetést keltett az az egészen különös affér, amely egy készülő magyar daljáték, a „Victoria grófné” körül kerekedett.

Néhány héttel ezelőtt hírül adták a lapok, hogy Földes Imre Harmath-Imrével társulva, befejezte legújabb operettjét, a „Victoria grófné”-t, amelynek zenéjét a kitünő fiatal muzsikus, Ábrahám Pál szerzi. Ugyanekkor egy lap hasábjain az egyik szerző elmondotta a Victoria grófné szízséjét,

amely veszedelmesen hasonlít Paulay Erzsébet, a budapesti Nemzeti Színház kitünő művésznőjének életregényéhez.

Paulay Erzsébet, a Nemzeti Színház ünnepeit művésznője volt, később Coran grófné lett, majd férjhez ment gróf Cerutti olasz nagykövethoz, aki feleségét legújabb állomáshelyére, Pekingbe vitte nászútra.

Gróf Ceruttiné Pesten élő családja szintén olvasta ezt a hiradást és ennek következtében levelet irt Földes Imrének, majd Marton Sándor dr., színházi kiadónak, aki a darab előadási joga felett rendelkezik.

A család Paulay Erzsébet nevében a legerélyesebben tiltakozott az operett bemutatása ellen, és erősen kifogásolta, hogy a nagykövet felesége operettben bármilyen módon is aposztrofálják,

Osztályosorsjáték, 84.000 sorsjegy, 42.000 nyeremény

Számos óriási nyeremény! Főnyeremény legszörösebb esetben:

20,000.000

(Husz millió Lei)

Jutalom és nyeremények:

12,500.000

7,500.000

2,500.000

2,000.000

1,500.000

És összesen 42.000 nyeremény, több mint Egynegyed milliárd Lei.

Aranydíj kifizetés készpénzben államilag van biztosítva! Nincs nyereményilleték, általában semmiféle levonás! Az összes sorsjegyek fele nyer!

A sorsjegyek ára: egész 1000 Lei, fél 500 Lei, negyed 250 Lei. A szállítási előzetes befizetés nélkül történik egy kényelmes átutalási mód megjelölésével.

Fritz Dörge-Bank

Wien I/A. Kärntner Str. 43.

A sorsjegyek eladásával és a nyeremények kifizetésével a miniszterium által lett megbízva. — A sorsjegy készlet rohamosan fogy. Rendeljen tehát még ma. Egyszerű posta lap elrendel.

A huzások 1929. nov. 19-án kezdődnek

A harcias piaci ellenőrzőbizottság.

Nagy botrány Bucurestiben.

Bucurestiből jelentik: Tegnap délelőtt súlyos incidens játszódott le a bucuresti-i vásárcsarnok előtt levő bódék körül. A piaci ellenőrző bizottság, amelynek tagjai két városi ellenőr és egy rendőrtiszt voltak, beállították Dimitriu Negulescu bódéjába és az árusítási engedély felmutatását kérték. Negulescu nem ismerve a bizottság tagjait, igazolásra hívta fel őket. Erre

a három tisztviselő nekiesett a kereskedőnek, akik öccsével együtt agyba-főbe vertek. A nagy lármára előkerülő rendőr az egész társaságot felkísérte a kerületi kapitányságra, ahol az inspekciós rendőrtiszt igazolásra szólította fel a három tisztviselőt. Ezek azonban igazolás helyett a rendőrtisztet is alaposan helybenhagyták.

A verekedő piaci ellenőröket őrizetbe vették és kihallgatásuk során megállapítást nyert, hogy egész délelőtt boroztak és részeg fővel követték el a brutalitásokat. Mindhármuk ellen fegyvelmi vizsgálat indult meg.

Bonyodalom egy új magyar operett körül.

A Victoria grófné c. operett erősen hasonlít gróf Ceruttiné-Paulay Erzsébet életregényéhez és a művésznő családja nem engedő színterhozni a darabot. — A pesti olasz követség tiltakozott a bemutatás ellen.

Marton Sándor dr. udvarias levélben válaszolt Paulay Erzsébet családjának és kijelentette, hogy a szerzőktől távol áll a szándék, hogy a budapesti Nemzeti Színház egykori művésznőjének személyét operettbe állítsák. Teljesen másról van szó és legfeljebb csak a hasonló körülmények véletlen találkozása és egy rosszult közölt interjú szövege engedett célzást a grófné személyére. A család azonban úgy látzik nem elégedett meg ezzel a válasszal, mert néhány nappal ezelőtt

a budapesti olasz követség is tiltakozását fejezte ki a darab színrehozása ellen, mert nem engedheti meg, hogy egyik nagykövetségnek családi viszonyait operettben pertraktálják.

A szerzők tehát nem tehetnek egyebet, minthogy a kész s kitünő operett librettóján némi változtatást eszközöljenek, amelyet pedig egyik budapesti operettszínház már elfogadott előadásra.

Central-mozgó Ma 5, 7 és 9 órakor Elit-mozgó

Kétórás szüntelen kacagás Grandiózus filmaikotás

Ma ec nászéjszakája

A szezon legjobb vígjátéka Főszerepben a közönség kedvence:

Buster Keaton—Malec a rajon ember és Dorothy Sebastian.

Tenger leánya

(Halál szirt)

Főszerepben: Lilian Rich és John Stuart.

MIREK.

Rendkívüli kiadás a színházban.

Mi történt a „Pók” ma esti premierjén?

A „Pók” ma esti bemutató előadásán szokatlan képet nyújtott az aradi színház nézőtere. Revolverdörrenés, rendőrség és az Aradi Közlöny rendkívüli kiadása tarkították az előadást. A darab folyamán tudvaleg több revolverlövés dörren el, egy szereplő meghal. Az előadás menete azután a gyilkos kézrekerítése körül folyik. A nyomozásban élénk részt vesz a nézőtér is, amit nagy mértékben elősegített az Aradi Közlöny ez alkalomra készült rendkívüli kiadása. A II. felvonás befejeztével, röviddel a gyilkossági jelenet után, csinos karhölgyekből alakult rikancsgárda rohant be a nézőtér bejáraitól és lelkendezve kiabálta:

— Rendkívüli kiadás! Rendkívüli kiadás!

A földszint, a páholyok, az emelet és a karzat közönsége néhány pillanat alatt szétkapkodta a rendkívüli kiadást, amely a gyilkosság leírása után felszólította a közönséget, hogy szavazással döntse el: ki a gyilkos? Akinek gyanúja valónak bizonyul, annak díjat helyezett kiállításba a színház igazgatósága. Az újságon szavazólap is volt.

A revolverdörrenések, a bevonuló rendőrök és a rendkívüli kiadás sok közvetlenséget adtak a különben is kitünő előadásnak. Az utolsó felvonás végével Győző Alfréd, a darab egyik főszereplője kihirdette a szavazás eredményét, mely szerint Roth Klári és Leitmann László nyertek díjat: egy-egy szabadjegyet a Pista néni első előadására.

— **Időprognózis.** Egyelőre még enyhe, esőre hajló idő várható, majd megélénkülő északnyugati szelekkel húlyyedés.

— **Sarateanu régens és Cihosky hadügyminiszter Bucurestiben.** Bucurestiből jelentik: Sarateanu régens és Cihosky hadügyminiszter tegnap este a fővárosba érkeztek Buzeből, ahol végignézték a hadgyakorlatokat.

— **MACDONALD KEDDEN NYILATKOZIK AMERIKAI UTJÁRÓL.** Londonból jelentik: Macdonald a jövő kedden nyilatkozik a parlamentben amerikai utjáról és ugyancsak ennek az ülésnek napirendjére tűzték ki az angol-orosz szerződés ügyét.

Mimi Bellamy?

— **Meghalt egy híres francia orvostanár.** Párisból jelentik: Paul Leceer orvosprofesszor, a párisi Sorbonne orvosi fakultásának igazgatója, a francia tudományos világ egyik büszkesége, ma este gyomorvérzés következtében meghalt. A hirneves orvosprofesszor hivatásának lett áldozata, amennyiben tulhajtott lelkiismeretessége folytán betegedett meg.

Női télikabátok és bundák Plesz Gyula legolcsóbb bevásárlási forrása cég Arad, a színház hátsó bejáratával szemben

— **Áthelyezett aradi gyógyszerész.** A Monitorul Oficial ma Aradra érkezett száma közli, hogy Muntean Romul gyógyszerészt, az aradi megyei kórház mellett működő állami gyógyszerlerakattól Clujra helyezték át.

Mimi Bellamy?

— **Működési engedélyt kapott egy magyar diplomával rendelkező aradi orvos.** A hivatalos lap ma Aradra érkezett száma szerint az egészségügyi minisztérium, az aradi egészségügyi főfelügyelőség jelentése alapján megadta a működési jogot dr. Konrád Miklós, magyarországi diplomával rendelkező orvosnak.

Mimi Bellamy?

— **Kimaradt a botbüntetés a magyar katonai büntetőtörvénykönyvből.** Budapestről jelentik: A katonai büntetőnovella mai bizottsági tárgyalásán, több hozzászólás után, Gömbös és Szeitovszky miniszterek hozzájárulásával, elejtették a botbüntetésről szóló szakaszt.

LÉGUJABB.

Ujabb részletek a rejtélyes budai bűntényről

Egy festő és egy újságíró akadt rá a meztelen női holttestre. — Öngyilkosság, gyilkosság, vagy kettős öngyilkosság?

Éjszaka két órakor telefonálja budapesti tudósítónk: A budai hegyekben történt rejtélyes holttest felfedezésével kapcsolatosan a késő éjszakai órákban az Aradi Közlöny budapesti tudósítója a következő újabb részleteket tudta meg a budapesti rendőri kapitányságon.

A holttestet Magyar István hírlapíró és egy festőművész barátja találta meg a budai Balázs-vendéglőtől jobbra, amikor épen egy kirándulásról tértek hazafelé. A holttest a hegy alján feküdt, az uttestől mintegy száz-húsz lépésvire, három fa között, arccal a

föld felé fordulva. A titokzatos nő kontyos, 163—164 centiméter magas, ápolat külsejű és általában jó kondícióban levő.

A holttesten senmiféle külső sérülés nyoma nem látható, csupán a tarkóján és a lábán vannak harmadfokú égési sebek és az orvosi vizsgálat ezekben állapította meg a halál közvetlen okát. A rendőrség felleveése szerint öngyilkosság, gyilkosság, vagy kettős öngyilkosság esete forog fenn.

Kell és Krausznál generációk vásárolnak köztudomásu miéért?

Clementel szenátor

Miért hiúsult meg Daladier kormányalakítása? „Vagy gyorsan, vagy sehogy sem.”

az új dezignált francia miniszterelnök.

Clementel megkezdte tárgyalásait.

Párisból jelenik: Daladier vállalkozásának meghiusulásáról érdekes kulisszatitkok kerültek nyilvánosságra. A szociálisták elutasító határozata után Daladier Briand támogatását kérte egy baloldali kormány alakításához. Briand jobboldali kormány alakítására tett ajánlatot. Mivel Daladier ezt a tervet nem fogadhatta el, kénytelen volt visszaadni megbízatását. Miután Briand tanácsa a Havas-ügynökség révén nyilvánosságra került, Daladier ebben személyes támadást látott és végleg letett kormányalakítási kísérletéről.

Briand egyébként ma hosszasan beszélt Doumergue elnökkel. Távoztakor az újságíróknak kijelentette, hogy a politikai hejzettel kapcsolatosan rábizott ügyekről tárgyalt az elnökkel.

Ma délelőtt 11 óra 45 perckor Doumergue köztársasági elnök fogadta Clementel szenátort,

a szenátus pénzügyi bizottságának elnökét, akit megbízott a kormányalakítással.

Clementel a megbízatást elfogadta és kijelentette, hogy a végleges választ a politikai barátaival való tárgyalás után adja meg.

Daladier ma délelőtt megjelent a radikális képviselők értekezletén és ott beszámolt visszalépésének okairól.

Clementel, akit Doumergue köztársasági elnök ma délelőtt megbízott a kormányalakítással, a sajtó képviselőinek arra a kérdésére, vajon van-e reménye, hogy a kormányt gyorsan alakíthatja meg, így válaszolt:

— Vagy gyorsan, vagy sehogy sem.

Végül hangsúlyozta, hogy messzemenően engedékeny köztársasági politikát kíván folytatni.

— **Tűz egy ploesti-i petrolumtelepen.** Bucurestiből jelentik: Ma reggel veszedelmes tűz ütött ki a Vege petrolumvállalat ploesti-i telepén. A tűz a petrolumfinomító telep pincéjében keletkezett és azt teljesen elpusztította.

— **Megjutalmazták a Müller-féle panama felfedezőjét.** Az elmúlt nyáron nagy feltűnést keltett országszerte a sokmillió vasuti panama, amit az aradi vasutigazgatóság számosztályán lelejtettek le. Ennek következtében letartóztatták Müller Ede nyugalmazott számosztályfőnököt, aki az egész sikkasztó társaságnak a vezetője volt. Bűntársai is az ügyészség fogházába kerültek, ahol most vizsgálatt fogásban vannak. A visszaéléseket Mitariu Pavel számtiszt fedezte fel, aki a megszüntetett vasutigazgatóság ügyveinek a likvidálásával volt megbízva. Felfedezéséről azonnal jelentést tett és ennek alapján megindult a vizsgálat, amelynek következménye a sikkasztók letartóztatása volt. A vasuti vezérigazgatóság most Mitariu számtisztnak a visszacsúcs felfedezéséért huszezer lej jutalmat utalt ki.

Mimi Bellamy?

— **Érdekes régi okmányok a budapesti mészárosok céhládájában.** Budapestről jelentik: A budai iparoskör jubileumi ünnepségén a budapesti mészáros ipartestület ősi céhládáit mutatta be. A gyönyörű kivitelű, értékes ládák nagy látványosságzámba mentek. Véletlenül egy titkos rekeszt fedeztek fel az egyik ládában, amelyben rendkívül értékes okmányokat találtak, köztük Mátyás király, II. Ferdinánd és II. Lajos idejéből származó okmányokat, amelyek bizonyítják, hogy bizományi üzlet már a XV. században is létezett Magyarországon.

— **Havazik a Kárpátokban.** Bucurestiből jelentik: A Kárpátokban az utóbbi napokban nagy havazások voltak. Egyes helyeken fél méteres hóréteg fedte a hegyeket.

Menyasszonyi keletgyöt

finom kivitelben szállítunk

Ruttkay & Botye

speciális vászonáru üzlet

Arad, megyeházzal szemben

— **Két napra bezárták a bécsi világkereskedelmi főiskolát.** Bécsből jelentik: Az egyetemeken ma csend uralkodott. A rendőrség lefoglalt több ezer röpcédulát, amelyet néppárti diákok osztogattak és amelyben a numerus clausus bevezetését követelik. A zavargások miatt a világkereskedelmi főiskolát két napra bezárták.

Mimi Bellamy?

— **Szabadlábra hejveztek a Mária királyné vonata elleni merénylettel gyanúsított bognárségédet.** Temesvárról jelentik: Győri Sándor huszonegy éves timisoarai bognárségéd kárvárója, akit azzal gyanúsítottak, hogy Mária özvegy királyné vonata ellen merényletet kísérelt meg, egyelőre véget ért. Győrit — mint azt megirtuk — pénteken este a vezetőügyész szabadlábra helyezte, azonban az ügyészségről a rendőrségre kísérték, ahol három éjjel és két napon át őrizetben tartották. Győrinek végzeté volt, hogy a törvényszéknek azt a döntését, amely úgy szól, hogy megsemmisíti a gyorsított eljárás alapján eszközölt letartóztató végzést, írásban nem kapta meg az ügyészség. Így a szabadlábra helyezés után mégis őrizetben maradt. Tegnap az ügyészség vádindítványt tett a vizsgálóbíróhoz és kérte Győri letartóztatását. Safiresce Demeter vizsgálóbíró elutasította a kérelmet és Győrit azonnal szabadlábra helyezte. Döntésének indokolásában a vizsgálóbíró kifejti, hogy az, hogy a vasuti sín mellett vasdarabokat találtak, még nem szól amellest, hogy Győri merényletet akart megkísérelni. A be nem igazolható esetleges kísérlet nem indok a letartóztatásra.

Mimi Bellamy?

— Leszállították egy aradi rablógyilkos büntetését. Emlékeztetes, hogy Mislai Sándort, aki részt vett az Albert fivérekkel özvegy dr. Mandl Vilmosné meggyilkolásában és kirablásában, a törvényszék 10 évi fegyházra ítélte. A legutóbbi amnesztia-rendelet azonban a rablógyilkos Mislai büntetését felére: öt esztendőre szállította le. Tegnap érkezett meg a Semmitűzők döntése, amelyben jóváhagyta a három éve fogságban ülő Mislai büntetését. Miután az ítélet jogerőre emelkedett, Mislait ma fegyveres kísérettel Nagyenyedre szállították és az ottani fegyházban fogja hátralevő két esztendejét kitölteni.

— Rendőri hírek. Budai Jánosné. Strada Prahovei 125. szám alatti lakos ma feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik lakására betörték és 14.000 lej vittek el a bezárt szekrényéből. Két ízben történt már a lakásán betörés, az első még szeptember havában, a második pedig október 23-án, azonban a károsult csak ma tette meg feljelentését. — Borodan János Miron Costin-ucca 22. szám alatti lakos feljelentést tett Braun Ernő ellen, aki a feljelentés szerint 5000 lej értékű ruhaneműt vitt el tőle jogtalanul.

— Kezdődő érdekesesedésű a természetes „Ferenc József” keserűviz úgy az alhasi pangást, mint a rényhe emésztést megszünteti és a magas vérnyomást leszállítja. A gyakorlati orvostudomány vezéré a Ferenc József vizet azért becsülik olyan nagyra, mert ez szívbajosoknál is, gyorsan és enyhe módon, szabályozza a szervezetre annyira fontos gyomor- és bélműködést. A Ferenc József keserűviz drogériákban, gyógyszer-tárakban és fűszerüzletekben kapható.

— Arad jószívűhez. Ma délelőtt egy tehetetlen, beteges öregasszony jött be szerkesztőségünkbe: özv. Kopis Imréné és sirva mondogatta el nyomorát és tragédiáját. Családi viszállyából kifolyólag, 76 éves korára, hajlék és mindenféle segítség nélkül az uccára került, úgy, hogy nincs hová fejét lehajtania. A kétségbeesett asszony panaszát és segítségért való esdeklését eljuttatjuk most azoknak füléhez, akiknek van még szívük és meg tudnak könyörölni a szenvedőn. Az Aradi Közlöny kiadóhivatala szíveségből továbbítja azoknak a jószívű embereknek adományait, akik segíteni akarnak a 76 éves özvegy Kopis Imrénének, aki minden segítség nélkül, hajléktalanul néz a tél elé.

— Nem véletlen, hogy most mindenki sorsjegyet vásárol a népszerű Fritz Dörgebanknál, Wien, Kärntner Strasse 43; Dörge sorsjegyek ugyanis nyernek! A húzások már november 19-én kezdődnek.

A tenger leánya (Halálszirt)

címet viseli az Elite-mozgó mai műsora, mely a szerelem és a gyűlölet megrázó, színes regényét tárja elé. A darab főrészt a tengeren játszódik le és a közönségnek egy felcéljhatatlan élményt nyújtanak a szebbnél-szebb felvételek. Különösen lebilincselők azok a jelenetek, melyek a viharzó, tomboló tengeren játszódnak le, a főszereplők életének a veszélyeztetésével, akik egytől-egyig a legkiválóbb alakítás nyújtják.

A német sajtó Magyarországról és a keleti jóvátételi ügyekről.

Berlinből jelentik: A nacionalista irányú sajtó helyesli Magyarország magatartását a keleti jóvátételi ügyek tárgyalásában. A Der Tag írja, hogy Magyarország és Románia megegyezéshez közeledtek az optánsperben, míg most Románia oly módon akart kitérni a kötelezettségek alól, hogy azt kívánta, hogy a kártérítést a jóvátételi számlába tudják be. Ez kétségtelenül feljogosítja a magyarokat, hogy nyíltan konstellációban az újabb jóvátételi terheket elhárítsák magukról. A magyarok joggal utasítanak vissza olyan hadisarcot, mely növeli kötelezettségeiket és túlhaladja teljesítőképességeiket. A kis Magyarország ezzel megmutatja, hogyan kell egy neanzenek eljogait megvédeni.

Oberth tanár magyar mérnök barátja is világűrrakétát készít.

Barták Dezső volt kolozsvári mérnök megvárja Oberth kísérleteit, aztán jön ki csak találmányával. — Oberth kísérlete jól sikerült a próbarakétával.

Berlinből jelentik: Ma lőtte ki Oberth Hermann tanár első próbarakétáját. A kísérlet a reinickendorfi külváros egyik protechnikai gyárában történt. A világűr-rakéta mintájára készített kis próbarakétát egyszerű rostszövetnek cseppfolyós levegőben történt elégetésével indították utnak. A rakéta néhány pillanat alatt eltűnt a felhők között, majd egy bizonyos magasságban, ahol megszünt a hajtóerő, automatikusan kinyílt az ejtőernyő és a rakéta kiindulási helyére esett vissza.

A mai kísérlet célja az volt, hogy az ejtőernyőt kipróbálják. A híres tudós kijelentette, hogy november végéig befejezi kísérletezését és ekkor indítja utnak a keletitengeri Horst fürdőhely mellett épült kavernából az első világűrrakétát, amelyet oxigénben meggyújtott benzín fog hajtani.

Érdekes, hogy Oberth tanárral egyidejűleg egy máhrisch-ostriai magyar mérnök: Barták Dezső is foglalkozik azzal a tervvel, hogy rakétagépet konstruál és azzal valamelyik közeli bolygóra repül.

Barták Dezső jóbarátja Oberth tanárnak és akárcsak Oberth, erdélyi származású, kolozsvári ember.

Az Aradi Közlöny tudósítójának volt alkalma beszélni Barták Dezsővel, aki a következőket mondotta el saját magáról és találmányáról.

Oberth és Barták barátsága.

— Erdélyben születtem. Édesapám magasrangú hivatalnok volt Kolozsvárott. A középiskolák elvégzése után beiratkoztam a kolozsvári magyar tudományegyetemre. Tanárnak készültem. Sorba letettem a vizsgákat. De a sors akaratára folytán mégsem tanár, hanem mérnök lett belőlem. Két év alatt szereztem meg a mérnöki diplomámat. Hosszu ideig élttem Pesten, ott is nősültem meg. Két évig voltam külföldön. Ezelőtt tíz évvel meghívást kaptam egy nagy gyártól ide, Máhrisch-Osttrauba.

— Kérem, beszéljen a találmányáról.

— Ó, annak hosszú története van. Még a Kolozsvári egyetemen feltűnt nekem egy fiatal diák. Okos, felvilágosult fiatalember volt, úgy hívták, hogy Oberth Hermann.

— Aki tegnap lőtte ki próbarakétáját?

— Igen, ő.

— Beszél már akkor önnek Oberth a találmányáról?

— Gyakran esett szó róla. Megvallom, én akkor egy kicsit homályosnak, hogy úgy mondjam, tul „vernei”-nek találtam tervét. Csak mikor ide kerültem, kezdtem magam is komolyan foglalkozni ezzel a tervvel. Éjt-nappalt nem sajnáltam, csak hogy elérjek valamit. Oberth-al állandó levelezésben voltam és vagyok most is. Ő hónaponként szokott értesíteni kutatásainak előmeneteléről.

— Mondja el, hogyan képzel el a rakétát Oberth, és hogyan ön.

Oberth rakétája.

— Oberth rakétája, melyet ő először is a Holdba akar küldeni, hosszukás alakú, vékony cső lesz. Körülbelül 10 méter hosszúságú és 10 centiméter szélességű, elől hegyben végződő, hátul uszószárnnyakkal rendelkező cső lesz. Alsó része vashál, felülso része rézből készült. A löveg sulya összesen 80 kilogramm, amelyből maga a levegő 60 kilogrammot nyom. A levegőt a cső belsejében elzárt üregbe vezetik. Ugyanott egy hosszú rétegben szénpálcikák sorozatát helyezik el, mely szénpálcikák a szén égésével fokozatosan elolvadnak.

— Hogyan indítják el a rakétát?

— Először a folyékony levegőt beleszivattynazzák a csőbe. Rögtön utána elektromos szikrával meggyújtják a bennlevő szenet.

Óriási robbanás keletkezik, melynek gázait a detonáció ereje előre hajtja a cső elülső részébe.

Ekkor indul el a cső.

— A löveg mozgási sebessége fokozatosan csökken?

— Csodálkozni fog: nem. A sebesség egyre növekszik egész addig a fokig, midőn már 80—100 métert tesz meg másodpercenként.

— Milyen magasságot érhetnek el vele?

— Oberth azt írta nekem, hogy vagy 40—50 kilométerre akar feljutni, mivel a próbarakéta 40 másodpercig fog repülni. Ez idő alatt elolvadnak a szénpálcikák.

Barták találmánya.

— Mi az ön kifogása Oberth találmánya ellen?

— A kifogásom egyuttal az én találmányomat is magával hozza. Én ugyanis hosszúságos kutatás után rájöttem, hogy Oberth rakétájánál a szénpálcikák vékonyságánál fogva könnyen megtörténhetik, hogy elgörbülnek a vékony szénpálcikák, a rézburkolat léket kaphat és a folyékony gáz időnek előtte robban fel. És ennek a biztos elkerülése az én módszerem tükre...

— És az...

— A szenet más anyaggal helyettesítem. Így kerülhető el az időelőtti robbanás. Már érintkezésbe léptem az illetékes körökkel. Nagyon érdeklődnek utánam, de én kijelentettem nekik, hogy várok. Megvárom Oberthet, csak ha neki nem sikerül, akkor jövök ki a magaméval.

Mimi Bellamy?

November 6-án lesz ítélet a Rohan-ügyben.

(Arad, október 30.) Palcu Lázár pankotai kereskedő és összes hitelezői, mint köztudomású, beadvánnyal fordultak a törvényszékhez és kérték dr. Rohan Demeter csődtömeggondnok elmozdítását. A törvényszék ebben az ügyben kihallgatta dr. Werner Miklós pankotai orvost és Epstein István kereskedősegédcét, akik azt vallották, hogy látták, amikor tavasszal a csődtömeggondnok a csőd tulajdonát képező pincéből embereivel bort vitetett el. Kleindl Vincéné elmondotta, hogy napi áron meg akarta vásárolni a csődtömeg tulajdonát képező 25 métermázsza tengerit, de nem adta oda neki dr. Rohan, hanem az általa felkínált árnál olcsóbban Boros Vilmosné vásárolta meg. Rác Atanasie igazolta, hogy 320 kocsis trágya volt a csődtömeg tulajdonát képező szőlőben és tudja, hogy ezt dr. Rohan elvitette és egy Nagy Dániel nevű embernek adta el.

A mai tárgyaláson a törvényszék kihallgatta Costa János dr. törvényszéki bíró, csődbizost, aki után dr. Pap Todor, az aradi ügyvédi kamara dékánja, a csődválasztmány elnöke kihallgatása során kijelentette, hogy a csődtömeg érdekében kívánatos a tömeggondnok azonnali elmozdítása.

Dr. Hoffmann Lajos Palcu és hitelezői nevében szólalt fel és összegezte a tárgyalás, illetve a bizonyítás anyagát. Kérte ezután a törvényszéket, hogy a csődtörvény 157. szakaszának utolsó bekezdése alapján rendelje el a törvényszék a csődtömeggondnok elmozdítását, mert súlyos visszaéléseket követett el.

Dr. Dante Gherman ügyvéd Rohan képviselőjében szólalt fel. Kijelentette, hogy a csődtömeggondnok nem követett el semmi néven nevezendő szabálytalanságot és a feljelentők által felsorakoztatott vádpontok nem állnak fenn. Tételről-tételre igyekezett ezeket a vádpontokat megdönteni és kérte, hogy a számadások vizsgálatát és az ügyvédi honorárium megállapítását mellőzze a törvényszék, mert ez a csődbiztos eljárás tárgyát képezi. A törvényszék ezután ítélehozzatalra vonult vissza és hosszú tanácskozás után kihirdette határozatát, amely szerint az ítéletet november 6-án közli az érdekeltekkel.

**A legrégibb tapasztalat —
a legmodernebb szerkezet!**

Minden célra a
legalkalmasabb
csövet

TELEFUNKEN

csősorozatban találja. Fogadja
a szakismerettel bíró rádió-
mérnökök tanácsát és válasz-
szon a TELEFUNKEN-csővekből.

Minden rádióüzletben kapható!

Egy kisdíák levele

A császár első házassága.

hozta össze II. Vilmos

II. Vilmos ház-
életének intimitásai.

és Hermina házasságát.

(Berlin, október 30.) A legközelebbi napokban érdekes könyv jelenik meg a német könyvpiacra. A könyv szerzője névtelen, de azt mondják, hogy az inkognitó alatt egy tulajdonos is ismert politikus rejtőzik, aki nemrégiben is megjelentetett egy nagy feltűnést keltő kötetet, amelynek ez volt a címe: „Alakok Hindenburg körül”. Ez a most megjelenő munka Vilmos excsászár házasságának intimitásai foglalkozik, valamint azzal, hogy miképpen lett Hermina az excsászár felesége. A könyv néhány érdekes részletét kivonatolva az alábbiakban ismertetjük:

Bismarck emlékirataiban azt írta II. Vilmosról, hogy örökölte II. Frigyes erős szexuális hajlamait és vonzódását a misztikum iránt. Bismarck azonban tévedett, mert Vilmos excsászár érzékisége nem volt rendkívüli. Állandóan betartotta a férji hűséget és amint annak idején egyes hölgyekkel való viszonyáról beszélték az inkább emberi, mint férfiúi szimpátia volt. Hogy Augusta Viktória császárné mindazonáltal hajlott a féltékenységre, annak Bismarck Herbert, a vaskancellár legidősebb fia volt az oka, aki mindjárt II. Vilmos trónra lépése után mindenféle azt híresztelte, hogy az udvar kénytelen a császárnak metresszeket szerezni, mert így könnyebben megy neki az uralkodás. Amikor a császár ötven éves lett, szakadék állt be közte és felesége között. Ez azonban főleg a szellemi képességekben rejlő differenciákra vezethető vissza. A császárné ugyanis meglehetősen korlátolt nő volt, míg a

császár kitűnő memoriájával és példátlanul gyors feligó képességével roppant érdeklődött minden iránt. A háború közelebb hozta egymáshoz a császári párt. Mindketten egyformán utálták Ludendorffot. Már mikor vezérkari főnök lett, így fakadt ki a császár:

— Már megint elébemhozták ezt az utálatos örmestert?!

A császárné, az ösztönember jobban megérezte, hogy mit kell tenniük a Hohenzollerneknek a válságos időkben. Mikor férje azt táviratozta neki, hogy hagynák el Németországot, azt felelte: „Én maradok a helyemen, maradj te is helyeden”. A császár azonban nem követte a tanácsot és másnap már feleségével együtt Amerongban volt, ahol a kastély urához Bertinek grófhhoz ez volt az első szava:

— Mit szól ehhez az ügyhöz? Na de most csináltasson nekem valódi angol teát.

A császárné Amerongban halt meg 1921-ben. Herminával való kapcsolata úgy kezdődött, hogy Hermina fia, egy 13 éves kisdíák levelet írt Amerongba, amelyben elmondta, hogy miként szomorkodik a császár elhagyatottságán. Nemsokára már Hermina is írt a császár válasza után. Hermina úgy írt, mint aki félt attól, hogy a császár hitvese legyen. Mint aki nem méltó erre a pokra.

— Én egy érett asszony vagyok — írja a sorsdöntő levélben — akinek függetlensége talán túlnagy önbizalmat is biztosít. Tartok tőle, ha a romantikus mámor elszállt, mindketten rájövünk, hogy tévedtünk. Ez a délután még rózsák illatától terhes, de mi lesz a télen?...

A császár erre azt felelte, hogy ő nem szánalmat, hanem szerelmet kíván. És három nap múlva Hermina igent mondott.

Leugrott a harmadik emeletről — és csak a lábát törte el.

Egy budapesti pincér öngyilkossági kísérlete.

Budapestről jelentik: A Bérkocsis-ucca 23. számú ház III. emeletéről Kővári János, 36 éves állásnélküli pincér öngyilkossági szándékából leugrott az udvarra. Az öngyilkossági kísérletet lakótársával való összeszólalkozás előzte meg. Az összeszólalkozás azért történt, mert Kővári, aki állástalansága miatt súlyos anyagi gondokkal küzdött, az utóbbi időben nem tudott hozzájárulni a lakbér fizetéséhez.

A pincér felesége halála miatt már korábban buskomorságba esett és az összeszólalkozás végképen elkészerítette. Az életunt csodálatosképpen oly szerencsésen esett le a III. emeletről, hogy csupán az egyik lábát törte el és a mentők rövidesen magához térítették.

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

CSÜTÖRTÖK, október 31.

Bucuresti, 17. Rádiózenekar, 21. Színházi előadás közvetítése. — Belgrád, 13.40. Gramofon, 21. Szonátaest, 22.20. Szórakoztató zene. — Bratislava, 12.30. Gramofon, 13.30. Közvetítés Prágából, 17. Szórakoztató zene, 19.10. Tót dalok cigányzenekisérettel, 23.15. Közvetítés Prágából. — Milano, 13.30—15. Szórakoztató zene, 18. Könnyű zene, 21.30. Múlt „Dañni” című operája. Utána: Hírek és szórakoztató zene. — Mor, Ostrava, 12.30. Gramofon, 13.30. Déli zene, 17.30. Francz kamarazene, 20—23.15. Közvetítés Brünnből. — Prága, 12.30. Gramofon, 13.30. Déli zene, 17.30. Kamarazene, 20.05. Szórakoztató zene, 21. „Itt az ősz” címen kabaré, 23.15. Gramofon. — Róma, 14.15. Rádió-ötös, 18.30. Szórakoztató zene, 22.02. Giordani „Andrea Chenier” című lírai drámája. — Wien, 12. Délelőtti zene, 17. Délutáni hangverseny, 21.05. Operaelőadás. Weber: „A bűvös vadász”. — Budapest, 10.15. Ujsághírek 11. Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból, 3.30. Hírek, élelmiszercárák, 5. Rádió Szabad Egyetem, Budapesti Önkéntes Mentőegyesület igazgató-főorvosa előadása: „Első segélynyújtás”. Jármay Károly dr. m. kir. állatorvosi főiskolai ny. r. tanár: „Az állatok meghüléséről”. 6.40. Koch János, a Pénzügyi Központ igazgató-helyettesének előadása: „Takarékosság és adósságcsinálás”. 7.10. A rádió házikvartettjének hangversenye, 8. Katona Lajos dr., a Pénzügyi Központ igazgatójának felolvasása: „Takarékossági ankét a rádióhallgatósággal”. 8.30. Gyorsírási tanfolyam. (Szlabey Géza), 9.50. Zongora-gordonka szonáták. Előadják Bartók Béla és Kerpely Jenő. 11. Ötlik György dr. németnyelvű előadása: „Graf Tisza”. Majd: 11.30. Gramofonhangverseny.

PÉNTEK, november 1.

Bucuresti, 17. a Sibiceanu-zenekar hangversenye, 21. Joanovici dalénekesnő, 21.45. Hangverseny. — Belgrád, 13.40. Gramofon, 19. Kávéházi zene, 21. Operaelőadás a Nemzeti Színházból. — Bratislava, 13. Közvetítés Brünnből, 17. Gramofon, 17.30. Délutáni zene, 19.20—23.50. Közvetítés Prágából. — Kassa, 10. Egyházi zene, 11.30—13. A morva tanítók dalegyietének hangversenye, 13.05. Közvetítés Brünnből, 17.30. Kamarazene, 19. Jakubcsák Olga magyar költők verséből szaval magyarul. — Milano, 13.30—15. Szórakoztató zene, 18—19.50. Könnyű zene, 21.30. Szimfonikus hangverseny, 24.15. Szórakoztató zene. — Mor, Ostrava, 13. Déli zene, 17.30. Csajkovszky-szerzemények, 19.20—23.55. Közvetítés Prágából. — Róma, 14.15. Rádió-ötös, 18.30. Szórakoztató zene, 22.02. Kálmán „A bajadér” című háromfelvonásos operettje, 24.10. Tánczene. — Torino, 17.55. Szórakoztató zene, 20.15. Rádiózenekar, 21.30. Közvetítés Milanából, 24. Könnyű zene. — Wien, 11.20. Orgonaelőadás, 12. A bécsi szimfonikus zenekar hangversenye, 17. Délutáni hangverseny, 19.20. Kamarazene, 20.35. Négy komoly dal. „A földműves és a halál”. Jelenet az 1400. évből. Utána: Burggart: „Lidércfény az árbócon”. Hangjáték, 22.45. Esti zene. — Budapest, 11. Egyházi zene és szentbeszéd a Belvárosi Plébániatemplomból. Utána: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Közreműködik Szende Ferenc, a m. kir. Operaház művésze. Vezényel: Berg Ottó karnagy, 4.45. Manchen Mariska előadása, 6.10. Tamás József dr. előadása: „Nemzetünk nagyjainak sírjai a kerepesi temetőben”. 6.35. Molnár Endre felolvasása: „Isten regimentje”. 7. Mindszenti emlékezés. A Mindszentek ünnepére, illetve a Halottak napjának előestéjére valk tekintettel a Studio további műsora nem ad.

megbízható régi cég

NICOLAE ARITON

legelső és legnagyobb uniformis szabó és sapkakészítő. Minden fajtájú uniformist mérték után készít. Továbbá rojtokat és himzést. Speciális készítője a „calarasi cu schimbul” egyenruhának. Előírás szerinti ruhákat, esztrákot, takarókat stb. nagyon olcsón, részletfizetésre szállít. **ARAD, STR. BUCUR NO. 14.**

KÖZGAZDASÁG.

A newyorki tőzsdepánik ma érte el tetőfokát.

Ma 16 millió dollár értékű részvény cserélt gazdát. — A pánik áterjedt a montreali tőzsdére is.

Newyorkból jelentik: A newyorki tőzsdepánikról ma csak rövid rádiójelentések érkeztek Európába. De ezekből a jelentések-ből látható, hogy ott még sohasem tapasztalt katasztrófális helyzet uralkodik. A mai jelenléseink a következők:

A tőzsdepánik ma elérte tetőfokát. A tőzsdén hihetetlen izgalom uralkodik. A mai napon tizenhat millió dollár értékű részvény

cserélt gazdát. Számos vagyonosnak ismert ember teljesen tönkrement és ma több öngyilkosság történt.

Montrealból jelentik: A newyorki borzalmas tőzsdei összeomlások hatása ide is áterjedt és magyarányu áriolyamhullámzásokban jelentkezett. Az alkuszok tömeges eladási megbízásokat kaptak meghatalmazóiktól.

= ZÜRICHBEN A LEJ ZÁRLATKOR 3.08.25.

= Bucuresti-i tőzsdezárlat. Devizák: Páris 6.53 és egynolcad, Berlin 40.07, London 814.75, Newyork 166.87, Milánó 8.76.50, Prága 4.96.50, Zürich 32.35, Bécs 23.50, Budapest 29.23, Varsó 19. Valuták: Márka 39.95, sterling 814, francia frank 6.65, svájci frank 32.35, olasz lira 8.78, dollár 166.60, osztrák schilling 23.60, magyar pengő 29.35, csehszlovák korona 4.93.

= A Victoria-bank vette meg Vulcu Maxim petróleumlerakatát. Ma tartották meg a nyilvános árlejtést a Vulcu Maxim-féle petróleumlerakatra. Mint az Aradi Közlöny megírta, a Creditul Minier utóajánlata miatt írták ki az újabb árverést, amely ma délután

négy órakor folyt le. Az árverésen a serakatot az aradi Victoria takarékpénztár vásárolta meg 611.000 lejért.

Ágyból fogják kilőni Habibulláht.

Pénzügyi bajok Afganisztánban.

Londonból jelentik: A Daily Telegraph szerint az afgán kormány megrendeléseket tett Peshaverban benzint és más közszükségleti cikkekre. Kabulban az érepenz teljesen eltűnt és a papír értéktelenné vált. Nadir kánnak a fő gondja most, hogy az állampénztárt megtöltse és e célból angol, olasz és indiai pénzberekkel folytat tárgyalásokat.

A trónról letaszított Habibullah királynak valószínűleg ugyanaz lesz a sorsa, mint Ali Ahmed Jannak, akét Habibullah ügyesökhöz kötözve lövetett agyon.

Szőrmebunda,

télikabát,

szövet- és selyemruha feltűnő olcsó árakban a

VICTORIA

női coniectio divatházban

Arad, a Dáciával szemben.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGO HENRIK
felel.

KÖSZORUK

Mindenretekre legolcsóbban:
Szabó József
virágüzletében kaphatók. Strada Alexandri 5. (volt Salscz-uca).

Átköltöztetéseket:

tisztá, oszkoit butorszállító kocsikkal, valamint nyitott kocsikkal a legjutányosabban elvállalom egy helyben, mint vidékre és külföldre.

Rubinstein Mór

szállítási vállalat
ARAD, Str. Moise Nicoara 2. (volt Petőfi-u.)

Halottak napjára

sirkoszoruk

a legjobb kivitelben 100 lejtől feljebb rendelhető

Pauzár Sándor

virágüzletéhez Str. Bratiuna (Weitzer János-uca) 9. szám. 53

Novemberi

költözködéseket

legjutányosabban vállal

Pollák Arnold

szállítási vállalat Arad, Str. Moise Nicoara (Petőfi-uca) 1.

Nemes gyümölcsfák

osakis legjobban bevált és közkedvelt gyümölcsfajokban ismét kaphatók

Adelmann Károly

gazdaeségében 1300

Ujzentannán.

FICK fest, FICK tisztít, FICK mos.

Főtelep: Str. Baritlu (volt Rákóczi-u.) 14.
Gyűjtőhelyek: ARAD: volt Boros Bealátv 35. szám.

Ha köhög,

vagy ényáksodásban szenved, igyék
Prof. Dr. Páter-féle
köhögés elleni teát.

Kapható minden nagyobb gyógyszerertárban és drogueriában.
Egy doboz ára 95.— Lej,
egy próbacsomag ára 35.— Lej.

Babér, magnolia

élő és művirág koszoruk

nagy választékban a legjutányosabb árban

Jahoda Béla Str. Eminescu 9.

Legjobb

rádiókészülékek,

hangszórók, anódpiólok, alkavreszek stb. legolcsóbban és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett kaphatók Röntgen, Quarz, Diathermia szakszerű javítását felelősség mellett vállaljuk. 3341

SIRIUS elektrotechnikai vállalat

Arad, Str. Eminescu 1. (volt Deák Ferenc-u.) (Fehér Kereszt ép. let).

Legjobb szabásu ruhák

Sot-lui RENDY-nél készülnek olcsó árak mellett. ARAD, volt Szabó József 21. sz.

Átköltözéseket

helyben és vidékre nyitott és zárt butorszállító kocsikkal felelősség mellett pontosan és olcsón teljesít:

Éliás Lipót Fia szállító

Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 16. Telefon 250 sz.

Szőrmebundák legolcsóbban **PLESZ** női felöltőáruházában kaphatók, a színház hátsó bejáratával szemben

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szöveghirdetés 4. vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8. illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szöveg hétköznap 40 vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Ajánlatok illelés levelek továbbítására megfélemlő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL ▲ ▲

Elemek, akkumulátorok, alumínium lemezek, zseblámpaegyek, vizsonteladók, UZAN-csengő, volt Simonyi-uca 19.

HÁZASSÁG.

SEBESTYÉN IMRE törvényesen bejegyzett irodája: Budapest, Király-uca ötvenegy, legdiszkrétebben és legeredményesebben közvetít házasságokat.

HÁZIASAN nevelt, szerény igényű gazdálkodó leány vagyok. Férhez mennék kétféle millió lej készpénzzel és ingattal. Cimem, fényképem elküldi: Sebestyén, Budapest, Király-uca ötvenegy.

CSINOS vidéki hajadon vagyok s ismerettség hiányában ezután keresem komolyan házasodni akaró urak ismerettségét. Keresztény 19 éves szőke, gyáros leánya vagyok 1.000.000 k. p-vel és ingattal. — Teljes című leveleket „Ószi esküvő” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába.

HÁZASSÁGOT előkelő körökben diszkréten közvetít BIZONY FERENC nemzetközileg ismert házasságközvetítő irodája Timisoara, IV. Gh. Baritiu No. 1.

AIKALMAZÁS.

BEJÁRÓ takarítót jó bizonyítvánnyal azonnal felveszek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1000

FŐZŐ mindenféle fővételre kis családhoz. volt Attila-tér 3. 5677

KIFUTÓ LEANY. ki jó bizonyítvánnyal rendelkezik. azonnal fővételre Salgóné bizományi üzlete Str. Horia 1 1000

PERFEKTE deutsch-ungarische KORRESPONDENTIN mit rum. Sprachkenntnissen u. Büropraxis, sucht ab 15. XI. Stelle in grösseren Industrie-oder Privatunternehmen. — Beste Referenzen. Angebote unter „Reife ernste Arbeitskraft“ an den Aradi Közlöny. 5671

NÉMET leány háztartásban, összes házi teendőket perfect, a gyermek nevelésben is, házikisasszonynak, anyahelyettesnek ajánlkozik. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 5668

BEJÁRÓNÓ azonnalra kerestetik. Polgárné, Bulev. Reg. Ferdinand 63-65. II. em. 5667

HÁZVEZETŐNŐNEK vagy idősebb házaspárhoz ajánlkozom. Cimet az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 3662

FIATAL mindenféle leány felvéteuk, volt Apponyi-ut 16., aító 2. 5678

LAKÁS.

KÉT szoba, konyha, fürdőszoba november 1-től kiadó. Str. Eminescu 44. üzletben. 5670

KÉT szoba, konyha I-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában

KÉTSZOBÁS magánház kiadó, III. sz. u. 60. Ugyanott telek is eladó. 5663

SZÉP nagy uccai butorozott szoba kiadó Szántay-palota, első emelet, főképcső. 5666

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba fürdőszoba használatú kiadó. Str. Crilcan 5 5672

FŐTÉREN első emeleti három nagy szobából és előszobából álló helyiség, mely főleg üzleti célokra (irodának, divatszalonnak, szabóüzletnek stb.) rendkívül alkalmas, azonnal kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KÉTSZOBÁS modern albérleti lakás és egy egyszobás komplett lakás udvarral, jószagtartással, azonnal kiadó. volt Nádor-uca 8. 5675

KÜLÖNBEJÁRATU, csinosan butorozott szoba azonnal kiadó, volt Kossuth-u. 42. 5676

VOLT Thököly-tér 5. számú bérházban központi fűtéses, 4 szobás modern lakás azonnalra kiadó. Bővebbet Kálmán műszaki irodában. 5670

FŐTÉREN kétszobából álló helyiség azonnal kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KÉT elegánsan butorozott erkélyes nagy szoba fürdőszoba használatú a Minorita palotában november 1-ére kiadó esetleg butor nélkül. Str. Bratianu 2., II. emelet, 4 ajtó. 5649

Megérkezett! a berlini rádiókiállítás győztes rádiókészüléke

Schaub UN4 (hálózati készülék),

mely az örökké tartó „Anatron” csövekkel van felszerelve.

Hangerős szelektív vétel jellemzi a Schaub-gépet!

Saját érdeke, hogy vétel előtt meghallgassa. Minden igénynek megfelelő készülék állandóan raktáron van. 5358

Vezérképviselő: WEISZ & Co. Arad, Str. Eminescu 14.

Ismét érkezett 40 és 60 lejes Birkenheuer Strada trapista sajt. Birkenheuer Eminescu

Legolcsóbb **BUTOR** beszerzési forrás:

Paladics György és Társai

Bizományi butorlerakátában Arad, Bal. Rogeie Ferdinand No. 5. Csanádi palota.

Tüzifa minden minőségben legjutányosabban beszerezhető: TRANSILVANIA fatelepén, v. Radnai-ut 10. Telefon rendelés 313.

Új találmány!

Javított petroleum-, gáz-

Új találmány!

főző- és fűtőkályha „REVOLT”

Mécs nélkül,

ennél fogva hosszabb használat után is

teljesen szagtalan.

Füst nélkül és erősen veszélytelen. 8030

Egy liter petroleum 8—9 órát tart. Az egész napi étkezést 1/2—3/4 liter petroleummal meg lehet főzni.

Legintenzívebb fűtési hatás.

Kérjen ajánlatot és prospektust a romániai vezérképviselőtől:

Wirtschaftsverband A. G. Medias.

Keresünk mindenhol hölgyeket és urakat mint képviselőket háztartások látogatása céljából. — Nagy torgalom és kereset.

Legjobb a PUCHER-féle cserépkályhák!

Kályhák és tűzhelyek szakszertű javítása.

PUCHER-lerakat A R A D, volt Szabadság-tér 3. szám. Tulajdonos: PANKER VIKTOR

VÉTEL ÉS ELADÁS.

MERCEDES 32 HP. luxusautó hat üléses, jutányos áron eladó. Érdeklődni Rudolf Mossenál Arad.

NŐI SZÖRMEBUNDÁK, boák, férfi kabátok, vitrinek, antik szalonok, különböző antik butorok, szőnyegek, fali vitrinek, zsurasztalok, zongorák, börgarnitúra, dupla ágycserítők, storek, kandalóber, függönyök, asztalok, székek, órák, vázák, gobelin képek, festmények, fotelok, ebédlő, háló szalonberendezések, dísz tárgyak stb. eladók. Salgóné bizományi üzlete, Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

Tetőfedőcserepet,

használat, épít

keresek megvételre.

Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 280

A TÉLI IDÉNY BEALLTA ELŐTT bizományba keresek jó állapotban levő női és férfi bundákat, szőrméket, télikabátokat, férfilitőnyöket és plecedeket. Továbbá megbízóim részére keresek szőnyegeket, antik dísz tárgyakat és butorokat, amerikai íróasztal és iratszekrény stb. Salgóné bizományi üzlete Str. Horia 1. Széchenyi-u. Neuman-palota. 1000

JÓÁLLAPOTBAN levő négykerekes erős kézikocsit keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

OKTATÁS.

NÉMETET és franciát nagyon olcsón tanítok. Str. Unirei 1. (Fábián G.-ucca.) 4727

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmetestő és itsztitőüzlet volt, azonnalra kiadó Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Órák, ékszerek, alkalmi ajándékok a legolcsóbbak

CSÁKY órák, ékszerész-nél Arad, a luth. templommal szemben. (Középiskolát vértett fiúk tanulóknak felvétetnek)

Diana-fürdő

ujjonnan berendezve, egész nap nyitva. **Leszállított fürdőáruk**

Elsőrendű, jóforgalmu

női fodrászszalon

a város központjában, családi okok miatt eladó.

Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 54

Spitz Tivadar

legolcsóbb napi ár mellett szállít vagonfűtőtelekben cser., tükk- és gyertyánhasáb **tüzfűtő**

Bu. Dragalina 26. Telef. 727.

Elő- és művirág

koszorús és csokrok

halottak napjára a legszebb kivitelben és jutányos áron kaphatók

Kollár Mária 56

virágkereskedésében Arad, Str. Bratianu II. (Weitzer-u.), a főpostával szemben.

Átköltözéseket

butor és kereskedelmi árak beraktározását vállal szolid áron

Herzog Vilmos

szállítási vállalata

Arad, Bul. Reg. Ferdinand (Boros Beni-tér) 38

Uzemáthelyezés.

Az autó és garázstulajdonosok b. figyelmét felhívom

Str. Ghiba Birta (v. Kórház-u.) 42. szám (volt Sandor-garázs)

„Duco” fénycső üzememre,

amely: ugyancsak a Str. Ghiba Birta 26. sz. alól helyeztem át, ahol kibővítvé ujjonnan felszerelve, autót a legzebb és legtartósabb kivitelben zománcozok tetszés szerinti divatszínben, autó kárpitomunkákat váltalok. További szíves pártfogást kér: **ANTON SZONTAGH** „Duco” fénycsőüzem Str. Ghiba Birta 42.